

Entrevista a Sergi Pàmies

'L'instint'

Edicions dels Quaderns Crema acaba de publicar *L'instint*, la segona novel·la de Sergi Pàmies. Després de *La primera pedra*, que va guanyar el premi Icaro 1991 a la millor òpera prima, Pàmies torna amb la història d'un poble que es queda sense electricitat.

Per què es dedica a escriure?
—Perquè m'agrada molt.

—¿Li costa d'escriure?

—Escriure no, però em costa molt de corregir. No estic mai del tot satisfet i passo moltes hores repassant, tallant, canviant i polint petits detalls. De vegades, aquest procés és realment infernal, però, al final, quan t'adones que era indispensable de fer-ho, estàs molt content.

—¿Quan escriu se sent influït per allò que llegeix en aquell moment?

—D'una manera conscient, no. Però sospito que no solament m'influeix el que llegeixo, sinó també les pel·lícules que veig, la ràdio que escolto, la televisió que miro, els diaris i revistes que llegeixo i la gent que sento parlar pel carrer.

—¿Quins llibres o autors l'han entusiasmat mentre escrivia *L'instint*?

—Uf, la tira.

—¿Per exemple?

—*Lac*, de Jean Echenoz; *Historia de un servidor*, d'Edward Limonov; *La entrepantalla*, de Nicholson Baker, i les memòries de Klaus Kinski.

—Té fama de comprar tot el que hi ha als quioscs...

—Es una fama merescuda. Part del meu capital se'l queden els quiosquers; l'altra part, els croquetares.

—¿Com es compaginen les col·laboracions periodístiques amb la pura creació literària?

—Tot és creació literària. Però en el meu cas, prefereixo compaginar els articles i la narrativa que haver de treballar quaranta hores setmanals en qualsevol altra cosa, i, a més a més, fer d'escriptor. Com que he provat totes dues coses, prefereixo la si-

tuació actual. Encara que, de vegades, et sentis una mica sec i vagis per la vida veient la realitat en forma d'article.

—¿Recomanaria als altres escriptors de treballar en premsa?

—No m'agrada recomanar res a ningú. Pel que fa a mi, les col·laboracions de

—¿Quins articulistes segueix habitualment?

—Manuel Vázquez Montalbán, Eduardo Haro Teglén, Quim Monzó, Josep M. Espinàs, Manuel Vicent, Jordi Balló, Ramon Barnils, Gregorio Morán, Ramón de España, Maruja Torres, Anton M.

Espadaler, Josep M. Ruiz Simon..., però que els segueixi no vol dir que m'agradi sempre.

—¿Vostè també col·labora en ràdio. Hi ha molta diferència entre treballar per a un diari o per a la ràdio?

—En el meu cas sí, perquè, a la ràdio, hi faig col·laboracions parlades en un context de cordialitat excepcional, i no em recordo gens que sóc escriptor. Però, en canvi, quan vaig començar a Catalunya amb Quim Monzó una radionovel·la, *Sang bruta*, i aleshores sí que havíem de tenir en compte el mitjà a l'hora d'escriure.

—¿Es van divertir molt escrivint *Sang bruta*?

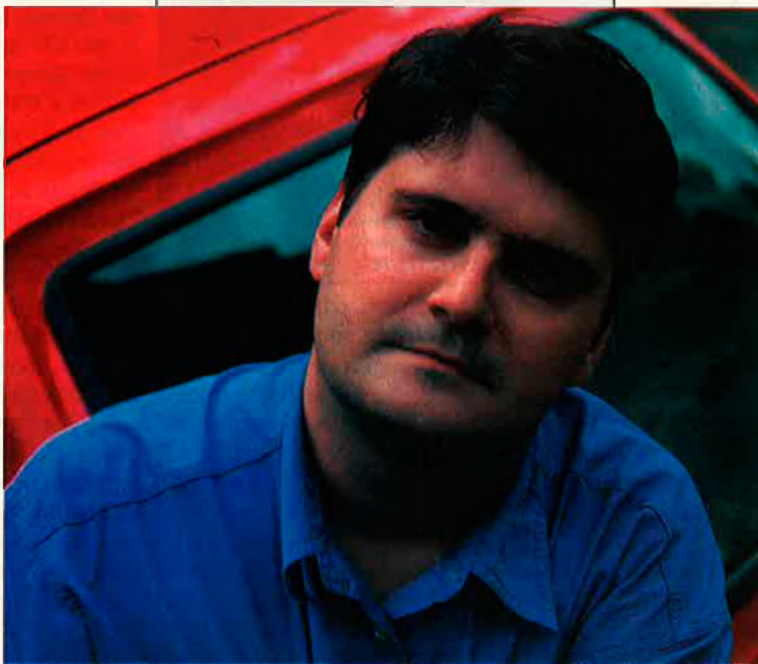
—Molt.

—¿Tenen previst d'escriure'n més, de radionovel·les?

—Això no depèn de nosaltres.

—Sovint ha estat molt crític amb el tractament que TV3 dona als llibres i a la literatura, ¿continua pensant el mateix?

—L'emissió del programa *Mil Paraules*, dirigit per Emili Teixidor a Canal 33, s'ha de considerar un pas endavant. Però és absolutament insuficient. El que més m'indigna no és que no existeixi un programa de llibres a TV3 —Déu n'hi do el que m'indigna—, sinó que sistemàticament els informatius del migdia, del vespre i de la

"Part del meu capital se'l queden els quiosquers; l'altra part, els croquetares".

C. PUERTOLAS

premsa m'han permès de tenir més temps per a escriure, per exemple *L'instint*. Si hagués hagut de treballar amb horaris fixos hauria trigat dos anys més a escriure aquesta novel·la. La premsa, per mi, no és un mitjà per a guanyar-me la vida, sinó una activitat literària molt estimulante. Això que puguis opinar, informar, especular i reflexionar sobre el que t'envolta i que, a més a més, et paguin, no té preu.

—¿Però no creu que hi ha massa col·laboracions literàries a la premsa?

—Per la quantitat de lectors de diaris que hi ha, sí. Però per la que hi hauria d'haver, no.

nit, ignorin els escriptors catalans a l'hora d'informar. Salvador Alsus va ser una excepció, però em temo que confirma una regla molt estesa a TV3: els llibres i els escriptors catalans interessin menys que el naixement d'un nou ós panda al zoo de Tòquio o que les copes que pugui fer Julià Peiró en una discoteca de Sitges, posem per cas.

—També s'ha dit que el llibre no és televisiu...

—Ep, això és un argument absolutament repugnant que s'han tret de la màniga. ¿Li sembla gaire televisiva, l'economia, a a vostè?

—No gaire, la veritat...

—...Això no impedeix que cada dia hi hagi un informatiu anomenat *Diners*. Es podria fer perfectament un programa de llibres per televisió amb cara i ulls. Si no es fa és perquè no el volen fer. I si per als informatius de TV3 és més important un concurs de paelles gegants que la literatura catalana, que ho diguin i així sabrem a què atènyer-nos.

—¿Com li ve la idea d'una novel·la?

—No tinc cap sistema pre-establert. Cada novel·la té el seu detonant. En el cas de *La primera pedra* el detonant va ser la imatge d'un suplent de futbol mossegant-se les ungles en una banqueta. En *L'instint* he partit d'una idea anecdòtica, com és que un poble es quedi sense llum, i he aprofundit en milers d'especulacions sobre què podria passar, fins a ordenar-les de la manera que ha quedat.

—¿És el mateix procés que per als contes?

—Semblant. La diferència és la llargària de les idees que cada detonant suggereix.

—¿Plagia molt?

—Consentiment, no. És més, si mentre estic escrivint descobreixo que hi ha una altra història semblant, una escena semblant, un personatge semblant en una altra novel·la o pel·lícula, em deprimeixo molt. Em sembla que inventar-se les històries té molta més gràcia que no plagiar-les.

—¿Com posa nom als seus personatges?

—De primer hi patia molt. Però vaig trobar un sistema que anava molt bé. Sóc col·leccionista de guies telefòniques d'arreu del món i quan tinc algun problema amb el cognom d'un personatge, el soluciono buscant a qualsevol d'aquestes guies. De noms fabulosos n'hi ha un fotimer. En el cas de *L'instint*, l'únic personatge amb nom i cognom és l'ex-miss Claudia Topor. Claudia, perquè m'agradava i Topor perquè també m'agrada molt l'escriptor i dibuixant francès Roland

“Es podria fer un programa de llibres per televisió amb cara i ulls”. C. PUERTOLAS

Topor. En general, però, procuro no posar cognoms als meus personatges perquè m'agrada que estiguin a la intempèrie i que es moguin per la narració una mica indefensos, sense ni tan sols un cognom a què agafar-se.

—¿Els seus personatges s'inspiren en persones reals? ¿Pensa en algú quan els crea?

—No. Quan me'ls invento, no sé quina cara fan. Després, però, a mesura que avanço en la història, tinc la necessitat d'identificar-los amb algú en concret i, aleshores, —per regla general—, els atribueixo la cara d'algun actor, d'un presentador de televisió o d'un cambrer del meu barri.

—El lampista de *La primera pedra*, ¿amb quin actor el va identificar?

—Amb Nino Manfredi quan era jove. Vaig tornar a veure l'extraordinària pel·lícula *El verdugo* i vaig pensar: “¡ostres, és ell!”.

—I la miss de *L'instint*, ¿quina actriu seria?

—Qui l'endevini té pagades unes croquetes on vulgui i quan vulgui.

—¿Mathilda May, potser?

—Calent, calent...

—¿L'afecta l'opinió dels crítics?

—Hi ha crítiques que són molt útils. Bé per als lectors, bé per als escriptors. Aquestes m'afecten positivament, perquè em permeten de mirar-me el que faig des de fora, amb uns altres ulls. Ara bé, les crítiques que no serveixen ni al lector ni a l'escriptor, només serveixen per al crític, generalment per a desfogar-hi la mala llet acumulada pel fet de pertànyer a una de les professions més mal pagades i més menystingudes del planeta.

—¿I la dels lectors?

—M'afecta. Però no fins el punt de fer-me canviar.

—Respecte a *La primera pedra*, en què *L'instint* l'ha canviat com escriptor.

—No ho sé. M'imagino que aquestes coses no se saben fins molt més tard. En tot cas, *L'instint* em sembla una novel·la molt diferent de *La primera pedra*. Hi ha un munt de personatges i una estructura que va enllaçant tots els capítols, com una mena de corrent, de riu. Em fa l'efecte que n'he après una mica més, però, al mateix temps, que he perdut una certa capacitat d'apassionament amb els personatges. Es com si m'hagués tornat més fred, encara que això també m'ha permès de dosificar la ironia, filar més prim. Passa una altra cosa: a *La primera pedra*, com que era un personatge únic era molt fàcil d'identificar-s'hi, fins i tot de compadir-se'n. A *L'instint*, en canvi, hi ha tants personatges (persones humanes, animals, monuments, objectes...) que la identificació és impossible.

—Quan escriu, ¿pensa en els lectors?

—Sí. De la mateixa manera que, com a lector, agraeixo que els escriptors pensin en mi i no m'atabalin amb execrables discursos masturbatoris, com a escriptor, procuro que la història que vull explicar s'entengui i que tingui prou tensió per a no adormir-nos, ni ells llegint-la, ni jo escrivint-la.

—¿El llibre, la literatura, està tan acabada com afirmen els pessimistes?

—No ho sé. M'agradaria que no, però els índexs de lectura demostren que potser tenen raó els catastrofistes. A mi, m'agradaria que el llibre es mantingués encara que fos amb una audiència reduïda, més o menys tancada però fidel, de lectors. En aquest cas, ser catastrofista tampoc no soluciona res.

—¿L'instint també serà traduït al castellà i al francès?

—M'agradaria molt. Però això, com tantes altres coses, tampoc no depèn de mi.

Robert Mercader